

Песме о Марку Краљевићу, за разлику од косовских, немају заједничку фабуларно-композицијску окосницу. Оне су повезане искључиво ликом јунака о којем певају. Марко Краљевић, историјски краљ Марко Мрњавчевић, који је као турски вазал владао у Македонији после Маричке битке и погинуо у бици на Ровинама (1395.), борећи се на страни Турака, по свему што се о њему зна, историјски не много значајна личност, постао је најпопуларнији јунак целокупне јужнословенске народне поезије. Народни певачи подарили су му дуг живот, од триста година, и учинили га савремеником и другом најистакнутијих јунака од 14. до 16. века. Песме су сачувале мало историјских података о њему, али су ипак запамтиле оно што је најважније: његову везу с епохом расула српског царства, у којем је његов отац, краљ Вукашин Мрњавчевић, одиграо најважнију улогу, и његово вазалство с Турцима. Највећи број песама у знаку је овога другог мотива. Марко је највећи народни јунак и као такав одликује се не само изузетном телесном снагом него и најлепшим моралним својствима, али истовремено он је принуђен служити туђину, ратовати у турској војсци и делити мегдане као султанов заточеник. Тим његовим противуречним положајем условљене су најважније људске црте Маркова лика као и специфичан карактер марковске епике у оквиру нашега јуначког епоса.

Као народни јунак Марко је заштитник слабих и нејаких, борац против неправде, он дели мегдане с турским насилницима, њега се плаши и сам цар у Стамболу, на једном он је дотерао "цара до дувара", па опет он је цару подређен, његов слуга вазал. Маркова је морална дилема у неприхватљивој али историјски наметнутој ситуацији: не само како преживети него и како сачувати људско достојанство и витешку част, како бити свој упркос чињеници што се мора служити туђину. У великом броју песама Марко делује у складу са својом улогом епског јунака.

ОДНОС МАРКА КРАЉЕВИЋА ПРЕМА СУЛТАНУ

Песме о Марку Краљевићу обухватају веома дуг период, од Душановог до хајдучког времена. Маркова улога схваћена је више историјски: он поступа не по слободном избору него по нужди. У песми Марко Краљевић и Мина од Костура он мора одбити и венчано и крштено кумство како би се одазвао позиву турског цара да крене с турском војском "на арапску, љуту покрајину", јер као што га мајка саветује, "и бог ће нам, синко, опростити - а Турци нам неће разумјети". Док он три године војује у далекој земљи, насилник му хара дворе и одводи жену. У неким песмама Марко дели мегдане не ради избављења слабих и немоћних, него као султанов заточеник. У песми Марко Краљевић и Муса Кесеџија Марко спасава султана од одметника и бунтовника који угрожава царство. Та Маркова улога, у којој је сачувано историјско сећање на његово вазалство, посебно је наглашена и тиме што се Марко, у тренутку кад га траже да изиђе на мегдан, налази у тамници где га је бацио исти тај султан за којег треба да се бори.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com